

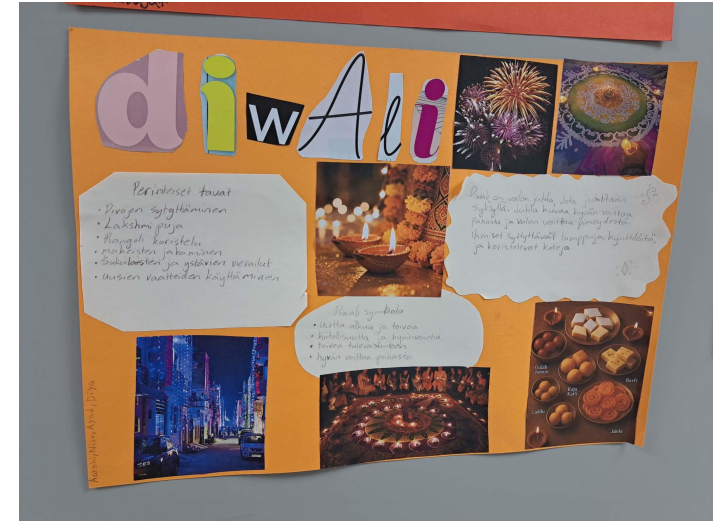
Kulttuurit ja katsomukset koulussa

Heidi Rautionmaa

USKONNOTON TAPAKULTTUURI SUOMESSA

Vuodenkierto ja
elämän käännekohtat

Moninaisuus vs. Pluralismi

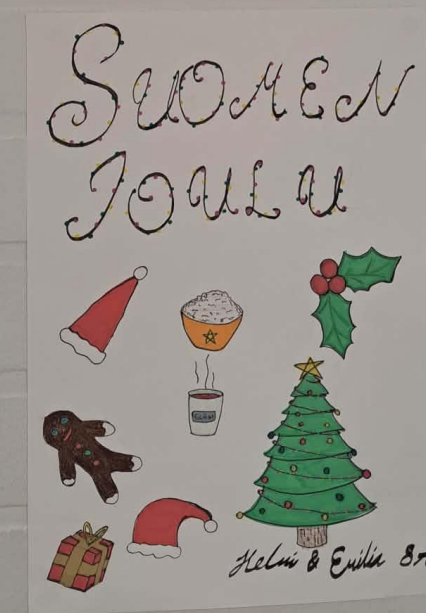
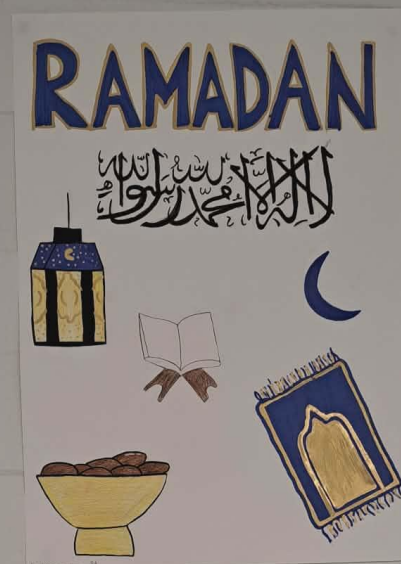
Moninaisuus = **fakta**, kuvaa maailman todellisuutta

Pluralismi = **valinta**, tapa toimia moninaisessa ympäristössä

Pluralismi on aktiivista kohtaamista yhdessä rakentaen turvallisempaa ja yhteistä tilaa, ei vain rinnakkaiselo

Moninaisuutta ei voi käsitellä vanhoilla malleilla. Koulun on rakennettava **uusia pedagogisia malleja ja menetelmiä**

– sellaisia, jotka ottavat oppilaiden katsomukselliset ja kulttuuriset kokemukset osaksi joka päiväistä oppimista, eivät irrallisiksi teemapäiviksi.

Kohtaaminen ja vuorovaikutus koulussa

Oppilaat eivät vain *opiskele* kulttuureista ja uskonnoista—he *kohtaavat toisiaan eri taustoista käsin*.

Keskustelua, kuuntelua, erilaisten näkemysten tutkimista, yhdessä ajattelua, yhteistoimintaa

Ei katsomusten kunnioittamista → vaan **ihmisen kunnioittamista**

Etsitään **minimieetosta** rauhanomaiseen ja kestävään yhteiselo

Identiteetti on kerroksellinen prosessi

Identiteetti ei ole yksinkertainen kategoria

Muodostuu: perhe, kielet, katsomus, ystävät, harrastukset, media, globaalit kulttuurit ym

Koulu ei määrittele oppilaan identiteettiä → mahdollistaa oppilaan itse määritellä identiteettinsä

Dialogi suhteiden rakentamisena

Dialogi ei ole pelkkää vuoropuhelua tai yhteistyötä → se on ihmissuhteen rakentamista

Edellyttää avoimuutta ja mahdollisuutta muuttaa omaa ajatteluaan ja toimintaa

Luottamus syntyy **yhteisistä kokemuksista**, ei teoriasta tai luennoista

Yhteistyö, projektit ja ongelmanratkaisu tukevat dialogia

Dialogisen ja turvallisen tilan rakentaminen

Luokan kanssa käydään läpi, että toisia kunnioitetaan, opetellaan kuuntelemaan ja pyritään olemaan rakentavia.

Oppitunneilla harjoitellaan jatkuvasti **dialogitaitoja**, kuten:

- *peilikuuntelua*
- *avoimien kysymysten esittämistä*
- *rakentavaa erimielisyyttä*
- ***Luottamuksen syntymistä***

Oppimista voidaan tukea esimerkiksi **vierailuilla, yhteisillä projekteilla tai tapahtumilla**, joissa eri taustoista tulevat ihmiset tuovat oppisisältöihin omia näkökulmiaan.

PEILIKUUNTELU:

- rakentaa ymmärrystä ja luottamusta keskustelussa
- auttaa välttämään väärinymmärryksiä
- rohkaisee kaikkia tulemaan kuulluksi
- tukee rakentavaa dialogia ja erilaisten näkökulmien käsittelyä

Koulussa peilikuuntelu on hyödyllinen erityisesti dialogiharjoituksissa, ryhmäkeskusteluissa ja ristiriitojen käsittelyssä.

Identiteettien näkyväksi tekeminen ja yhteisen rakentaminen

Oppilaat voivat kertoa omasta taustastaan, kielestään tai perinteistään esimerkiksi:

- esitysten
- tarinoiden
- projektien kautta.
- Ja minkä tahansa oppitunnin ja oppisisällön keskellä

- Esimerkiksi tehtävä, jossa oppilaat esittelevät jotakin **kulttuurista, johon kuuluvat tai joka heitä kiinnostaa, liittyen oppisisältöön.**

->voi voimaannuttaa oppilaita ja lisätä kiinnostusta toisten taustoihin. SAA KYSYÄ. TULEE NÄKYVÄKSI.

Dialogi etenee kiinnostuksesta kohti **yhteisten asioiden löytämistä**, vaikka eroavaisuudet säilyvät, ja niitä voidaan käsitellä jatkossa vielä paremmin luottamuksen kasvaessa.

Oppilaat voivat:

- reflektoida oppimaansa pienryhmäkeskusteluissa tai digitaalisissa tarinoissa
- rakentaa yhdessä **tapahtuman, näyttelyn tai yhteisöllisen projektin**, jossa kulttuurinen ja katsomuksellinen moninaisuus näkyy.

Tällainen prosessi tekee moninaisuudesta näkyvää ja mahdollistaa **oppimisen toisilta**, mikä on dialogisuuden ydin. Koululla on mahdollisuus olla paikka, jossa kulttuuriset ja katsomukselliset jännitteet käsitellään rakentavasti.

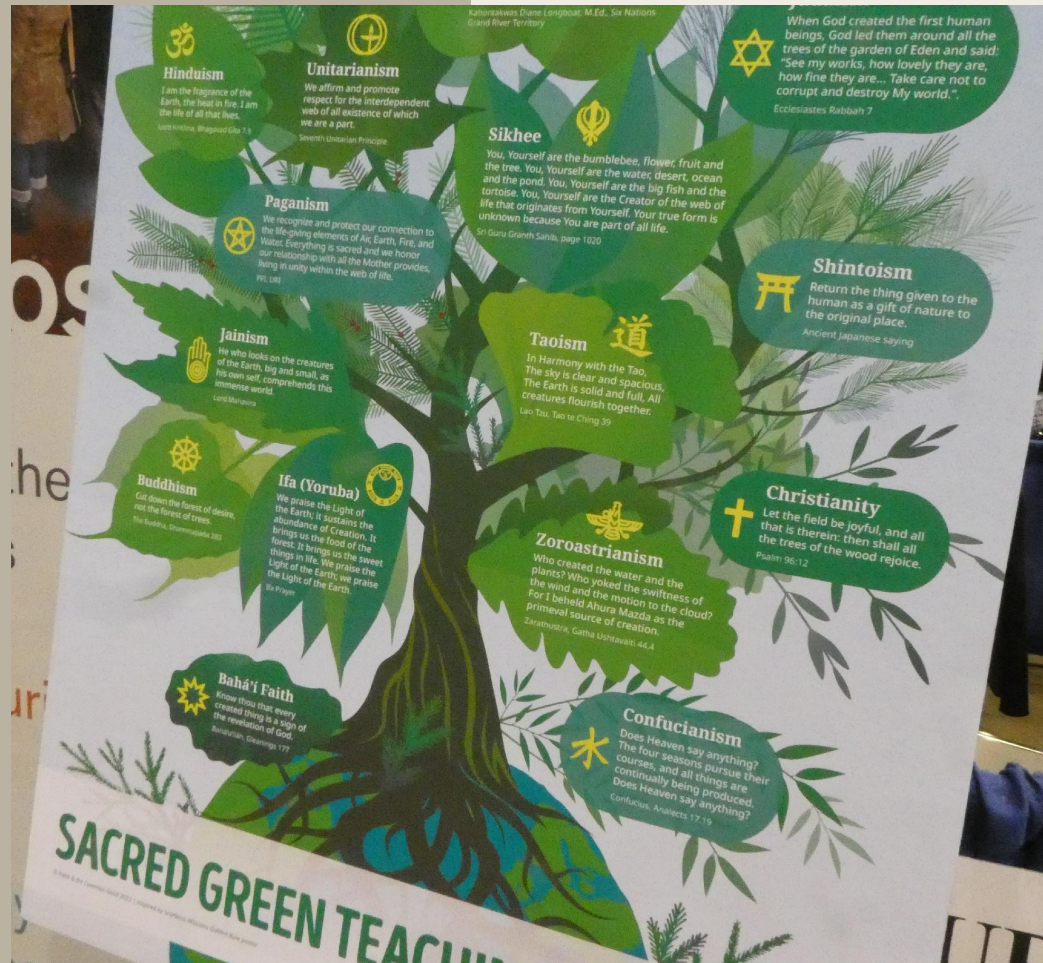

Oppilaiden omien tarinoiden ja kysymysten voima

Tuo nähdyksi ja kuulluksi tulemisen kokemuksen

Yhteinen jakaminen rakentaa dialogitaitoja

Oppilaat tulevat osaksi toistensa tarinoita

Dialogi tarvitsee rakenteita

Dialogi ei synny itsestään—vaatii suunnittelua

Allportin ehdot:

- Tasavertainen asema
- Yhteiset tavoitteet
- Yhteistyö
- Tuki viranomaisilta/auktoriteeteilta
- Mahdollisuus luoda yhteyksiä ja ystävyyttä

Tavoitteet voi olla esim: tietoisuuden luominen, ongelmanratkaisu, suhteiden rakentaminen

Opettajan rooli dialogissa

Opettaja toimii kapteenina turvallisemman ja rohkean tilan luomisessa mutta ei voi tehdä sitä yksin.

Opettaja kuin matkaoppaana.

Selkeät keskustelusäännöt ja kunnioittava ilmapiiri

Hiljaisempien ja kielitaidollisesti heikompien tukeminen – eri välivaiheita

Jokaisen huomioiminen -
tervehdykset, tilan antaminen ym.

The Golden Rule

Atheism

"Treat others as you would want them to treat you, and can reasonably expect them to want to be treated. Think about their perspective."
—The 10 Non-Commandments

Paganism

"Avoid doing what you would blame others for doing."
—Talia

Islam

"Say, Oh Children of Adam, as you would love to be good, and be just as you would love to have justice!"
—Qur'an 85:1-6

Taoism

"Regard your neighbor's gain as your gain, and your neighbor's loss as your own loss."
—Tai Shang Kan Yi Pao

Jainism

"A man should wonder about treating all creatures as he himself would be treated."
—Sutrakertanga 1.1.33

First Nations

"All things are our relatives: what we do to everything, we do to ourselves. All is really One."
—Black Elk

Unitarianism

"We affirm and promote respect for the interdependent web of all existence of which we are a part."
—7th Principle

Buddhism

"This is the sum of Dharma — duty. Do nothing unto others which would cause you pain if done to you."
—Mahāvastu 5:157

Christianity

"Do unto others as you would have them do unto you."
—Matthew 23:2

Wicca

"I command thee thus, O children of the Earth, that that which ye deem harmful unto thyself, the very same shall ye be forbidden from doing unto another, for violence and hatred give rise to the same."
—The Book of Wages

Judaism

"What is hateful to you, do not do to your fellow: this is the whole Torah. The rest is the explanation; go and learn."
—Babylonian Talmud

Hinduism

"Hurt not others in ways that you yourself would find hurtful."
—Upanishads 5:15

Zoroastrianism

"What you do not wish to yourself do not do unto others."
—Shayest-na-Shayest 13:29

Shinto

"The heart of the person before you is a mirror. Use there your own form."
—Shinto saying

Humanism

"Before performing an action which might harm another person, try to imagine yourself in their position, and consider whether you would want to be the recipient of that action. If you would not want to be in such a position, the other person probably would not either, and so you should not do it."
—Adam Lee

Sikhism

"Precious like jewels are the minds of all. To hurt them is not at all good. If you desire your fellow's, then hurt thou not anyone's heart."
—Guru Arjan Dev Ji 259

Confucianism

"The long asked, is there one word that can serve as a principle of conduct for life?" Confucius replied, "It is the word Shu — reciprocity. Do not impose on others what you yourself do not desire."
—Doctrine of the Mean 13.3

Baha'i Faith

"And if three eyes be turned towards justice, choose thou for thy neighbour that which thou choosest for thyself!"
—Baha'i Faith

Encounter World Religions Centre

@encounterworldreligions @BCarwana encounterworld WorldReligions.ca

HINDU- LAISUUS

Toista kohtaan ei pidä toimia tavalla, joka tuntuisi itsestä epämiellyttävältä.

Tämä on moraalin ydin.

*Mahabharata
XIII.114.8*

JAINA- LAISUUS

Ihmisen tulisi vaeltaa osoittaen välinpitämättömyyttä maallisia asioita kohtaan ja kohdella kaikkia eläviä niin, kuin haluaisi itseään kohdeltavan.

Sutrakritanga I.11.33

KIINALAISET USKONNOT

Mitä et toivo itsellesi, älä tee myöskään toiselle.

*Kungfute,
Keskusteluja 15,23*

己の欲せざる所を

BUDDHA- LAISUUS

Olotila, joka ei mielestäni ole miellyttävä eikä mukava, ei ole sitä toisellekaan. Kuinka voisin edellyttää toiselta sellaista, mikä ei itseäni miellytä tai ilahduta?

*Samyutta Nikaya V,
353.35-354.2*

JUUTA- LAISUUS

Älä tee toiselle, mitä et halua hänen tekevän sinulle.

*Rabbi Hillel,
Sabbat 31a*

KRISTIN- USKO

Kaikki, minkä tahdotte ihmisten tekevän teille, tehkää te heille.

*Matteus 7: 12;
Luukas 6: 31*

ISLAM

Kukaan teistä ei ole uskova, jollei hän toivo veljelleen samaa kuin itselleen.

*40 hadithia
(Muhammedin
sanontaa)
an-Nawawui 13:sta*

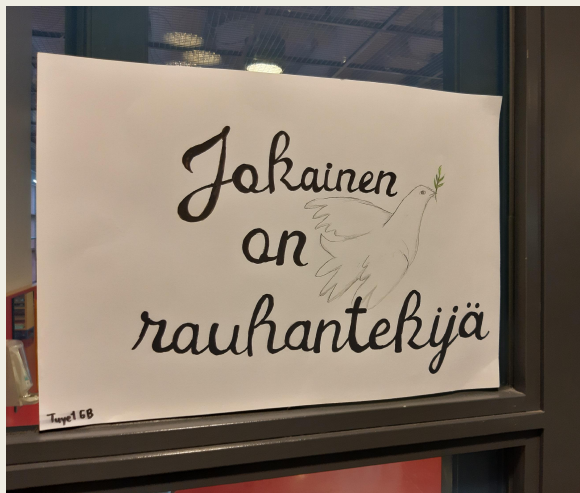

KUUKAINEN SÄÄN

älä tee muille sitä, mitä
itsellesi tehtävän, vaan kohtele
niin kuin haluaisit itseäsi ko-

Humanismi

Koulun, kodin ja ympäröivän yhteisön yhteistyö.

Dialogisuutta edistetään yhdessä!

Jokainen voi toimia **dialogin mahdollistajana**, mutta yksin se ei onnistu.
Katsomusdialogisuutta voi toteuttaa hyvin yhteisopettajuudessa.

Kun koulu onnistuu tässä → moninaisuus muuttuu voimavaraksi

Summa summarum
Moninaisuus osana
 Moninaisuutta ei kä
 Oppilaiden taustat j

Summa summarum:

Moninaisuus osana arjen pedagogiikkaa

Moninaisuutta ei käsitellä vain teemapäivinä

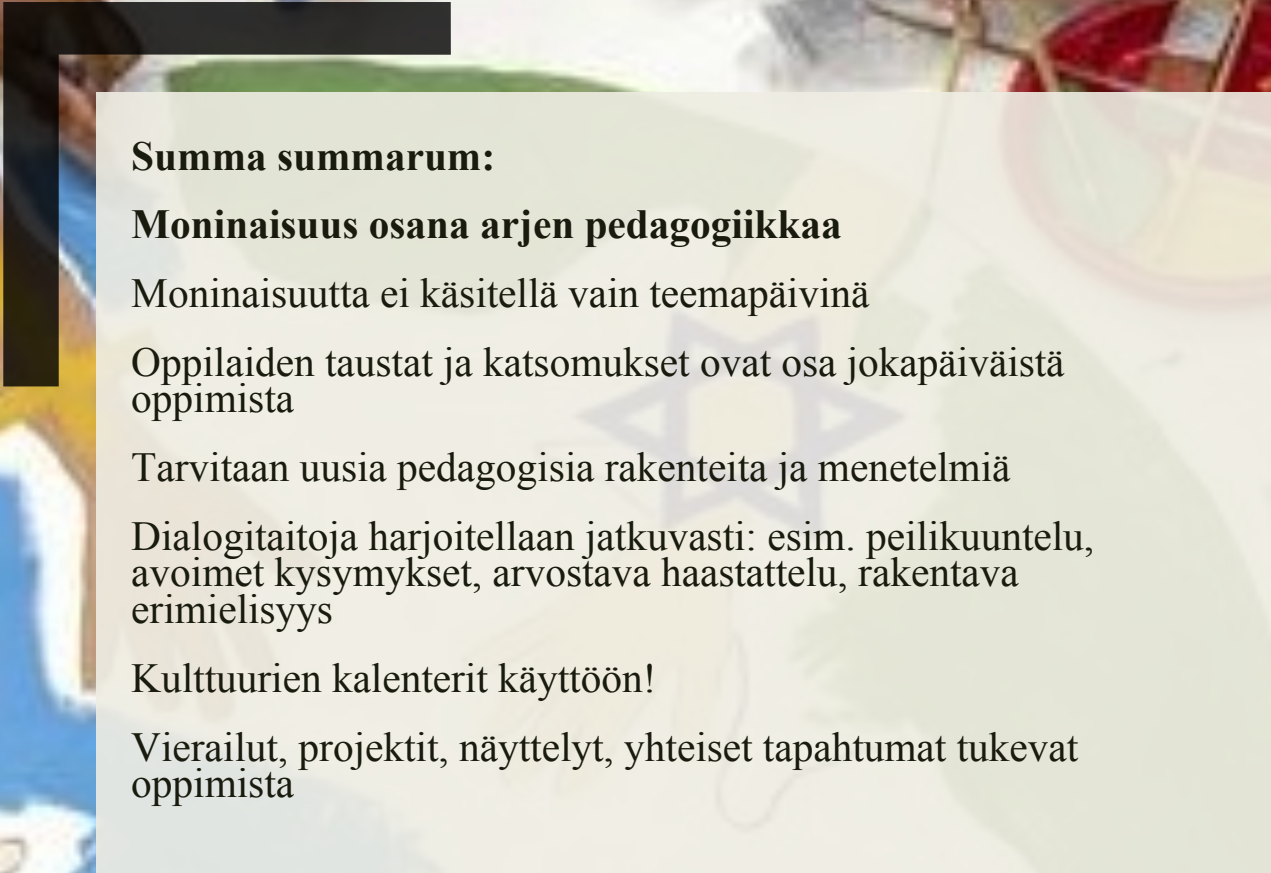
Oppilaiden taustat ja katsomukset ovat osa jokapäiväistä oppimista

Tarvitaan uusia pedagogisia rakenteita ja menetelmiä

Dialogitaitoja harjoitellaan jatkuvasti: esim. peilikuuntelu, avoimet kysymykset, arvostava haastattelu, rakentava erimielisyys

Kulttuurien kalenterit käyttöön!

Vierailut, projektit, näyttelyt, yhteiset tapahtumat tukevat oppimista

Summa summarum:

Moninaisuus osana arjen pedagogiikkaa

Moninaisuutta ei käsitellä vain teemapäivinä

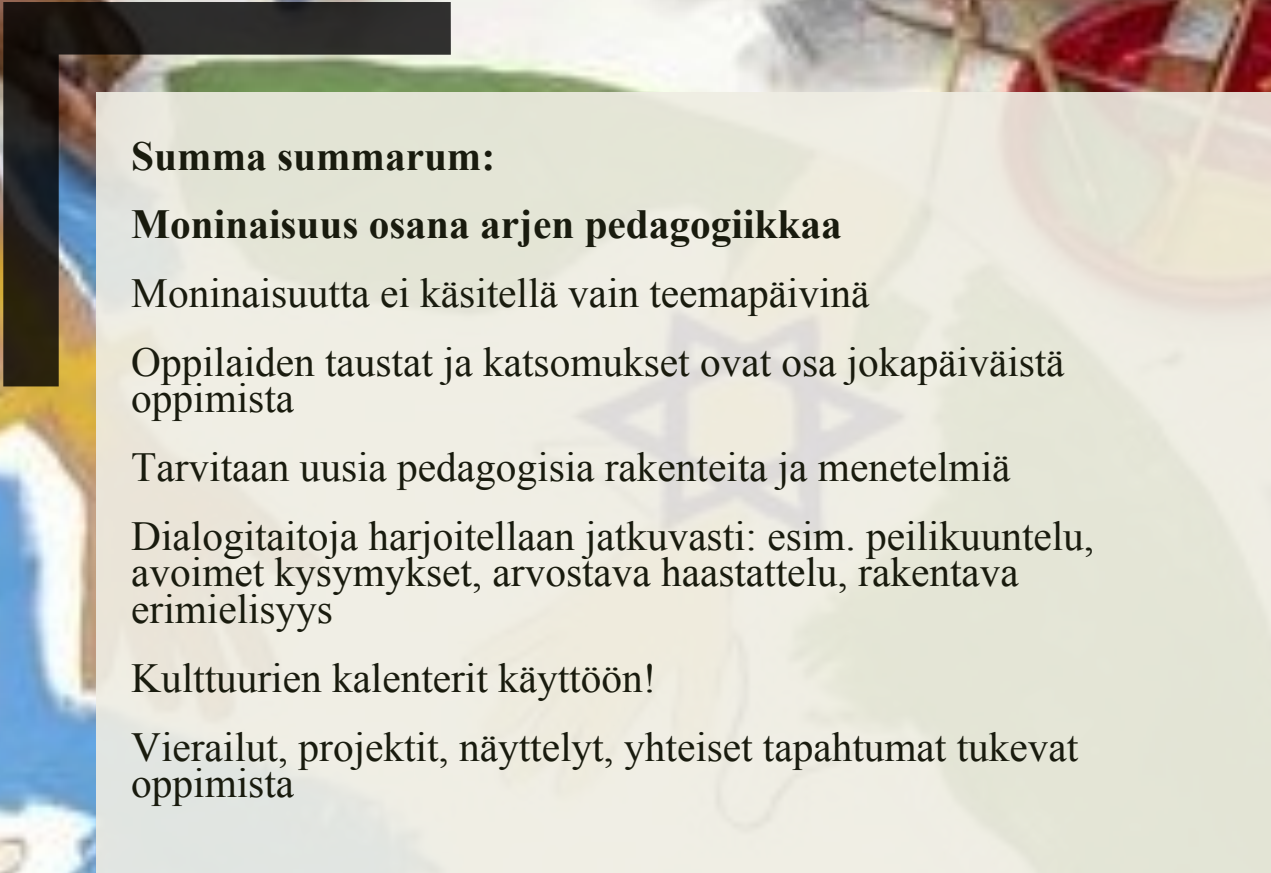
Oppilaiden taustat ja katsomukset ovat osa jokapäiväistä oppimista

Tarvitaan uusia pedagogisia rakenteita ja menetelmiä

Dialogitaitoja harjoitellaan jatkuvasti: esim. peilikuuntelu, avoimet kysymykset, arvostava haastattelu, rakentava erimielisyys

Kulttuurien kalenterit käyttöön!

Vierailut, projektit, näyttelyt, yhteiset tapahtumat tukevat oppimista

Summa summarum:

Moninaisuus osana arjen pedagogiikkaa

Moninaisuutta ei käsitellä vain teemapäivinä

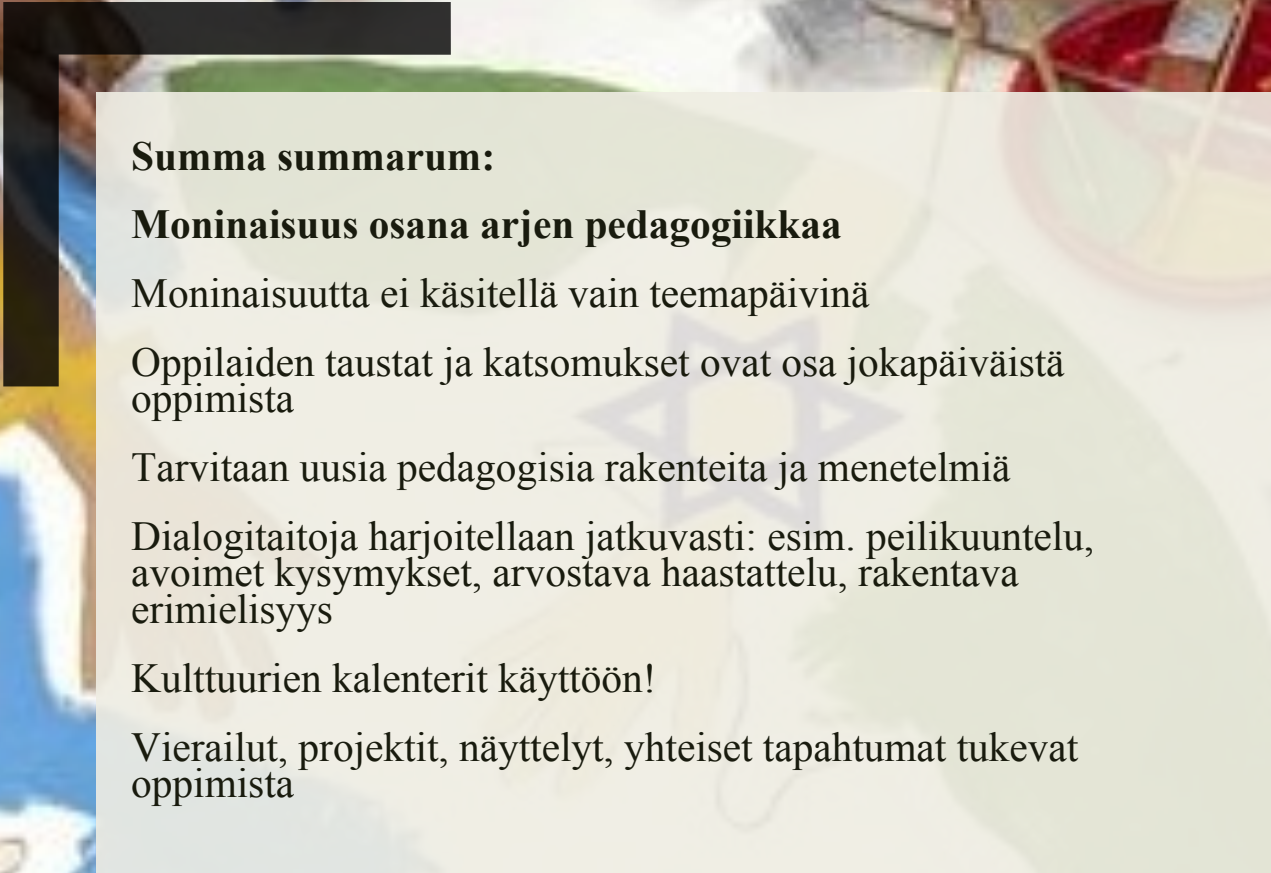
Oppilaiden taustat ja katsomukset ovat osa jokapäiväistä oppimista

Tarvitaan uusia pedagogisia rakenteita ja menetelmiä

Dialogitaitoja harjoitellaan jatkuvasti: esim. peilikuuntelu, avoimet kysymykset, arvostava haastattelu, rakentava erimielisyys

Kulttuurien kalenterit käyttöön!

Vierailut, projektit, näyttelyt, yhteiset tapahtumat tukevat oppimista

Summa summarum:

Moninaisuus osana arjen pedagogiikkaa

Moninaisuutta ei käsitellä vain teemapäivinä

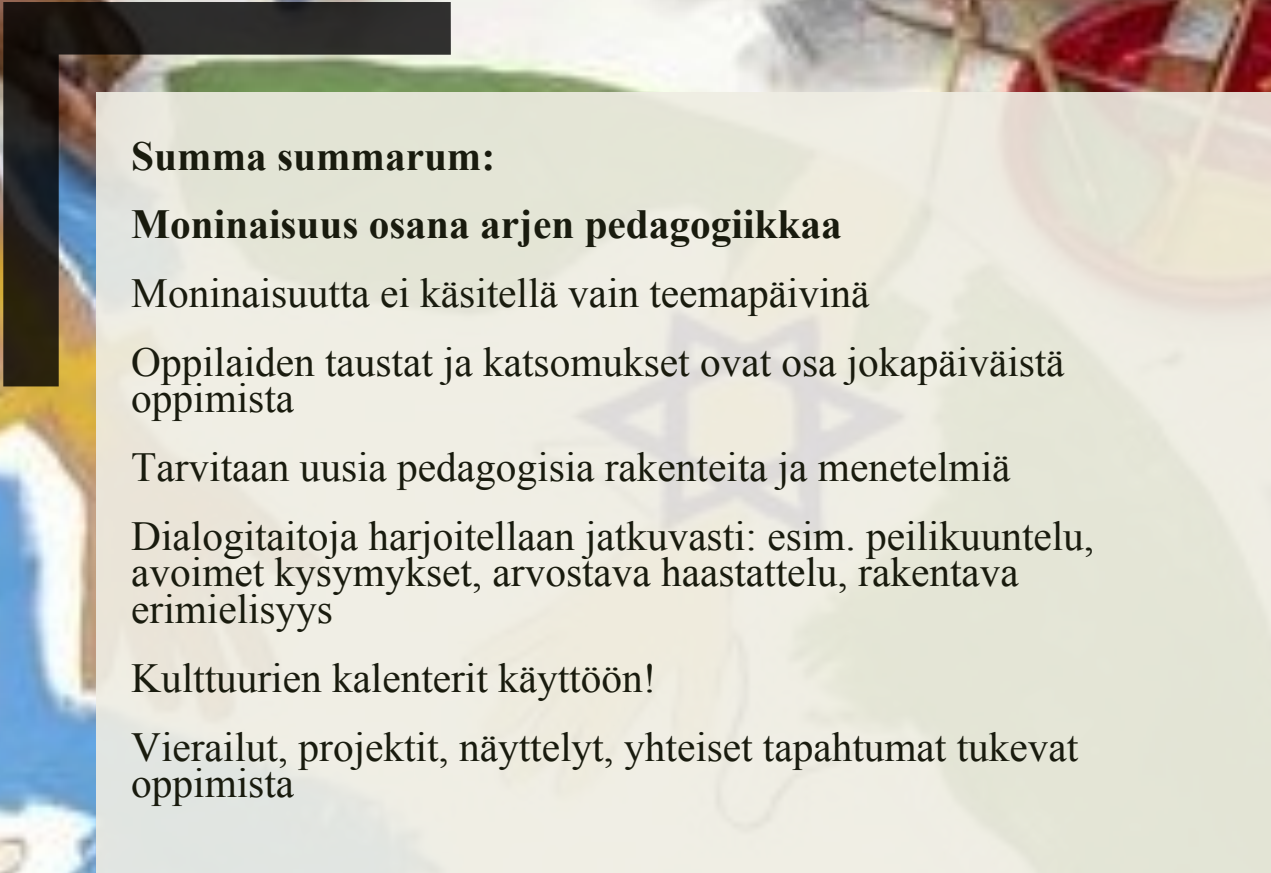
Oppilaiden taustat ja katsomukset ovat osa jokapäiväistä oppimista

Tarvitaan uusia pedagogisia rakenteita ja menetelmiä

Dialogitaitoja harjoitellaan jatkuvasti: esim. peilikuuntelu, avoimet kysymykset, arvostava haastattelu, rakentava erimielisyys

Kulttuurien kalenterit käyttöön!

Vierailut, projektit, näyttelyt, yhteiset tapahtumat tukevat oppimista

Summa summarum:

Moninaisuus osana arjen pedagogiikkaa

Moninaisuutta ei käsitellä vain teemapäivinä

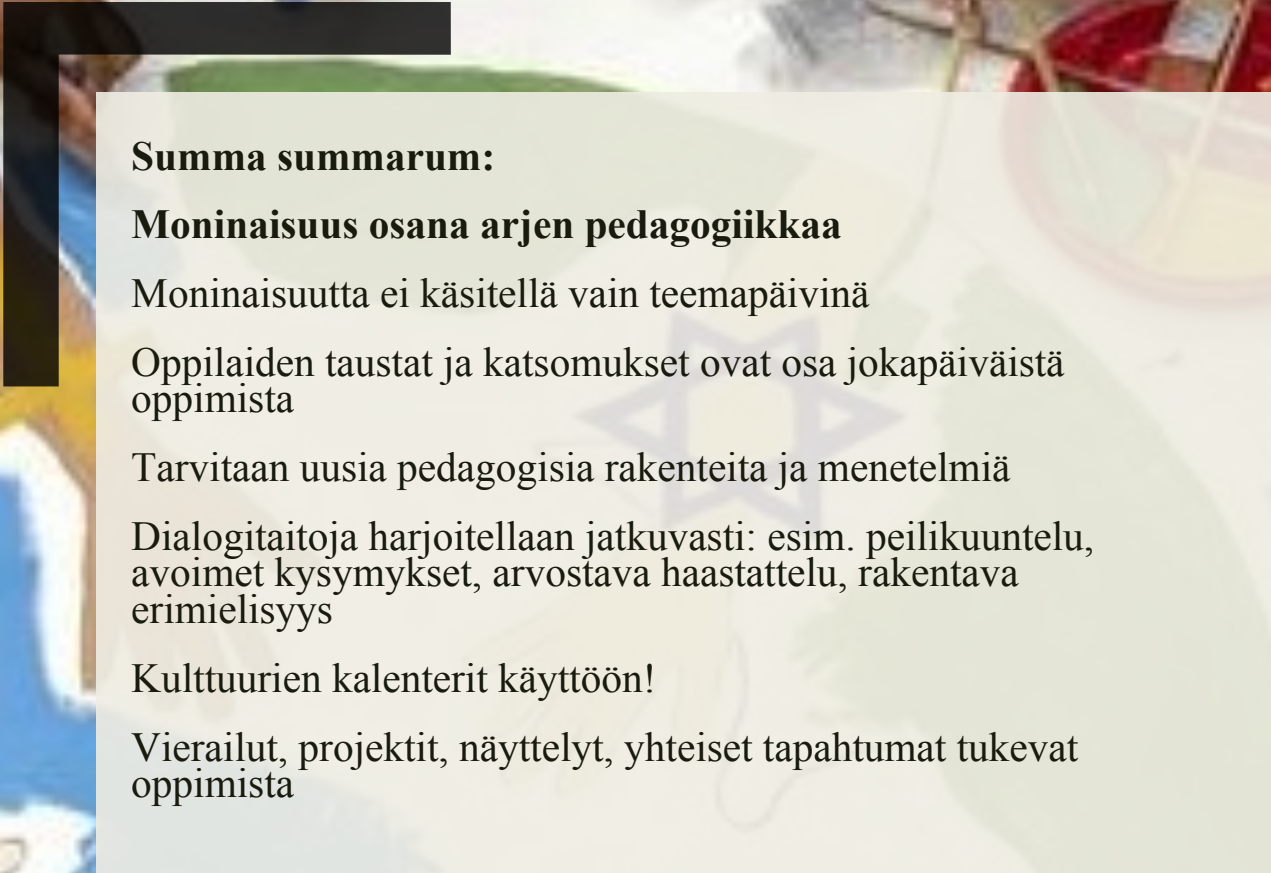
Oppilaiden taustat ja katsomukset ovat osa jokapäiväistä oppimista

Tarvitaan uusia pedagogisia rakenteita ja menetelmiä

Dialogitaitoja harjoitellaan jatkuvasti: esim. peilikuuntelu, avoimet kysymykset, arvostava haastattelu, rakentava erimielisyys

Kulttuurien kalenterit käyttöön!

Vierailut, projektit, näyttelyt, yhteiset tapahtumat tukevat oppimista

Summa summarum:

Moninaisuus osana arjen pedagogiikkaa

Moninaisuutta ei käsitellä vain teemapäivinä

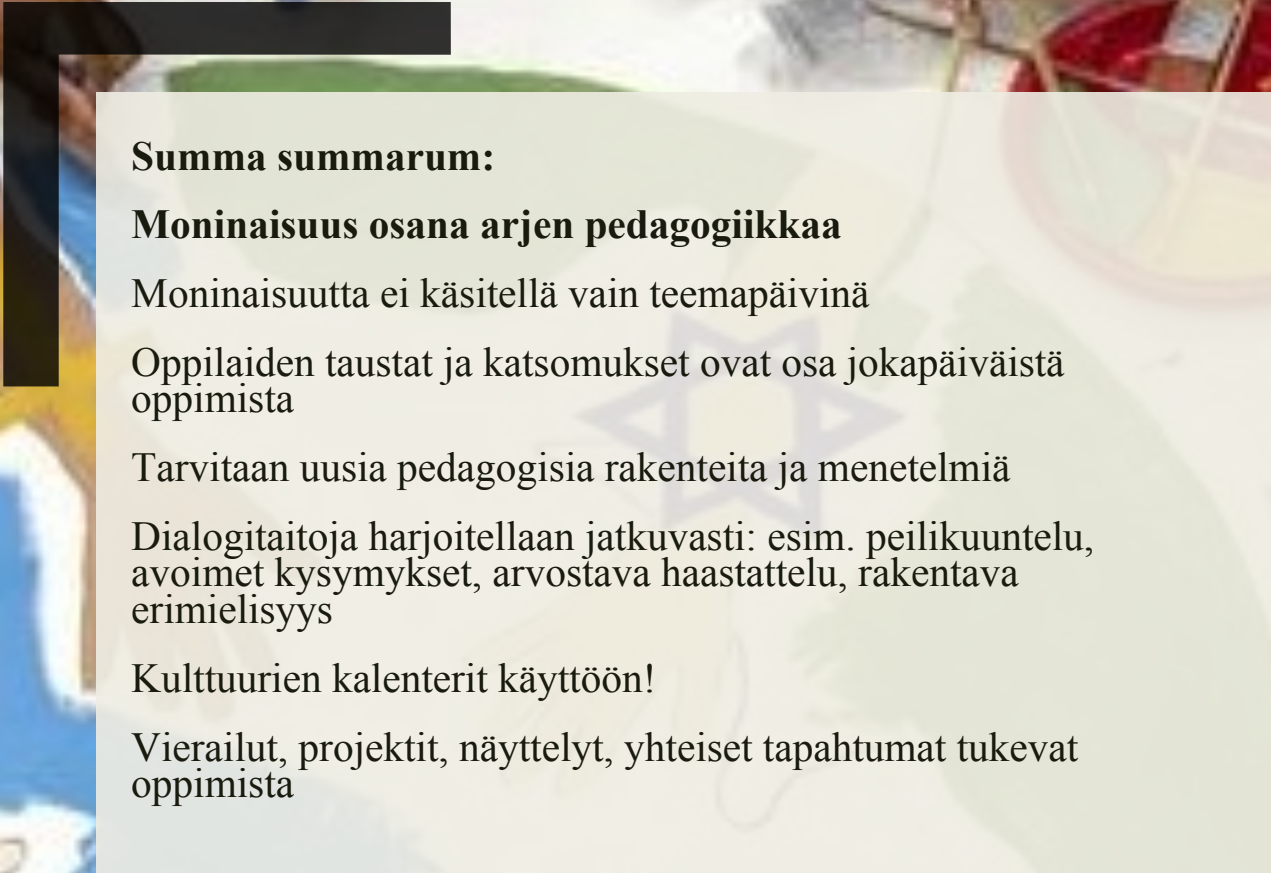
Oppilaiden taustat ja katsomukset ovat osa jokapäiväistä oppimista

Tarvitaan uusia pedagogisia rakenteita ja menetelmiä

Dialogitaitoja harjoitellaan jatkuvasti: esim. peilikuuntelu, avoimet kysymykset, arvostava haastattelu, rakentava erimielisyys

Kulttuurien kalenterit käyttöön!

Vierailut, projektit, näyttelyt, yhteiset tapahtumat tukevat oppimista

Summa summarum:

Moninaisuus osana arjen pedagogiikkaa

Moninaisuutta ei käsitellä vain teemapäivinä

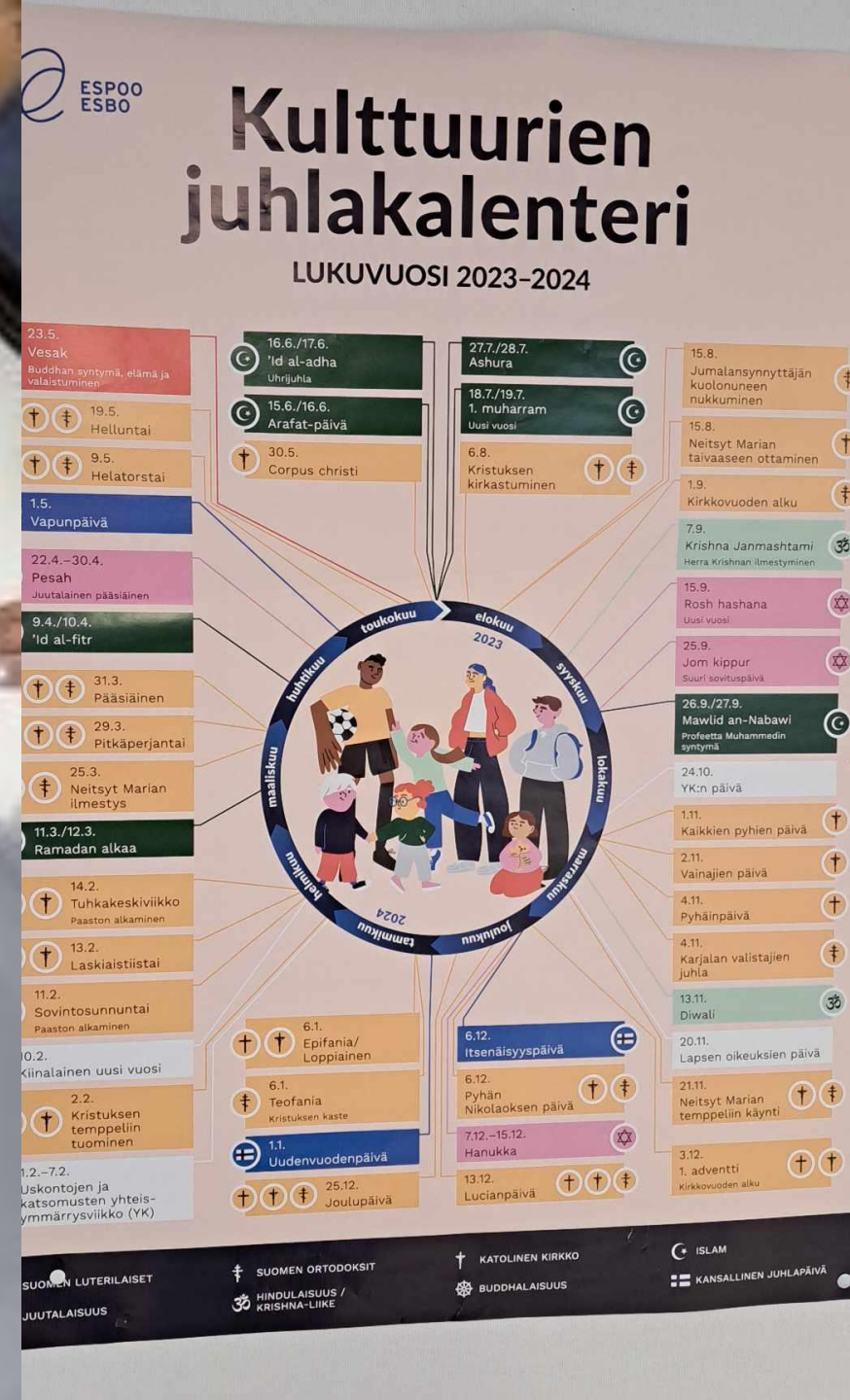
Oppilaiden taustat ja katsomukset ovat osa jokapäiväistä oppimista

Tarvitaan uusia pedagogisia rakenteita ja menetelmiä

Dialogitaitoja harjoitellaan jatkuvasti: esim. peilikuuntelu, avoimet kysymykset, arvostava haastattelu, rakentava erimielisyys

Kulttuurien kalenterit käyttöön!

Vierailut, projektit, näyttelyt, yhteiset tapahtumat tukevat oppimista

KIITOS